

Inrättande av en roll som rapportör om våld mot kvinnor

Bakgrund

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering ska en självständig och oberoende roll som rapportör om våld mot kvinnor inrättas, och genomförandet av Istanbulfördraget säkerställas (s. 92). Ärendet bereds vid justitieministeriet som tjänsteuppdrag. Avsikten är att regeringspropositionen överlämnas våren 2021. För beredningen har justitieministeriet träffat olika myndigheter och aktörer och utrett bristerna i arbetet för att bekämpa våld mot kvinnor som en självständig och oberoende aktör som rapportören kan svara på, hur våldet mot kvinnor bör definieras i rapportörens uppgifter och vad rapportörens mandat bör omfatta samt till vilken befintlig aktör uppgiften kan förordnas.

Mål och uppgifter

Åtgärder för att minska våldet mot kvinnor genomförs av olika aktörer och som en del av olika handlingsprogram, såsom planen för genomförande av Istanbulkonventionen 2017–2021 och Programmet för bekämpning av våld mot kvinnor. Som komplement till detta har man sett ett behov av en självständig och oberoende myndighetsinstans som följer upp åtgärderna, hur åtgärderna och den nationella lagstiftningen fungerar samt fenomen i anslutning till våld mot kvinnor i större utsträckning och sektoröverskridande och rapporterar om sina iakttagelser till beslutsfattarna.

I de diskussioner som förts för beredningen har det ansetts viktigt att rapportören granskar våld mot kvinnor i vid bemärkelse och utöver "traditionella" former av våld, såsom våld i parrelationer och familjevåld, sexuellt våld, hedersvåld samt sexuella trakasserier och sexuellt utnyttjande, även beaktar könsbetingad hatretorik, prostitution, nya former av våld såsom digitalt våld och digitala trakasserier samt våld i arbetslivet. Verksamheten ska specifikt gälla kvinnor. Rapportören kan dock analysera våldet också ur ett intersektionellt perspektiv och granska problem som korsar varandra.

Ansvarig instans

Syftet är inte att skapa en ny självständig myndighet, utan att placera rapportörens uppgift hos en befintlig aktör som är oberoende och självständig i förhållande till förvaltningen. Vid beredningen har olika alternativ avvägts, till exempel jämställdhetsombudsmannen, diskrimineringsombudsmannen, Människorättscentret och HEUNI. Utgångspunkten i beredningen är att uppgiften föreskrivs höra till diskrimineringsombudsmannen.